

UMETNIČKI SAVET ULUV-a

poziva Vas da prisustvujete otvaranju
izložbe

Miodraga-Miše Nedeljkovića

izložba se otvara u ponedjeljak 14. XI 1977.
u 18,00 časova u Galeriji Bulevar Maršala Tita 9,
Novi Sad

Izložba je otvorena svakog dana od 10 — 12 i
17 — 20 časova, osim nedelje.

Izložba traje do 26. novembra 1977. godine

Nagrade

Ubitnik je većeg broja nagrada i priznanja od kojih su značajnije: Zlatna medalja za keramiku u Faenci (1968), Oktobarska nagrada grada Novog Sada (1970). Godišnja plaketa i diploma ULUPUS-a — Beograd (1963), Diploma »Zlatna Forma« UPIDIV-a — Novi Sad na »Formi« — 1, (1965), »Formi« — 2 (1966), »Formi« — 4 (1971), »Formi« — 5 (1974) Prva nagrada za politički plakat — »10 kongres SKJ« (1974), Druga nagrada za politički plakat — »2. kongres samoupravljača Jugoslavije« (1970), Prva nagrada SSSRN Vojvodine za politički plakat »Zajam za struju (1976), kao i devet značajnih nagrada saveza izdavača Jugoslavije za dizajn knjige.

MIODRAG — MIŠA NEDELJKOVIĆ

slikar-grafičar

Roden u Nišu 1927. godine. Akademiju primenjenih umetnosti, otek grafike diplomirao na klasi prof. Mihajla Petrova 1961. godine u Beogradu.

Od 1961. do 1972. godine bio je profesor grafičke grupe predmeta na Školi za primenjene umetnosti u Novom Sadu. Od 1972. do 1. novembra 1977. radio u biroima i sektorima za industrijski dizajn i ekonomsku propagandu Agroindustrije, ZIG-a, Pobjede u Novom Sadu a od 1. novembra 1977. godine radi u Radničkom univerzitetu »Ređivoj Cirpanov« OOUR Kulturni centar — Novi Sad.

Adresa:

Miodrag — Miša Nedeljković

slikar-grafičar

21000 Novi Sad, Jiričeva 5, ulaz 1, stan 11

Tel. u stanu 55-169. Atelje na Petrovaradinskoj tvrđavi (Hornverk — 28)

RADNA BIOGRAFIJA

Samostalne izložbe:

Novi Sad: 1965, 1969, 1970, 1972, 1973, 1976

Rijeka: 1969.

Beograd: 1970.

Vrbas: 1970.

Zajedničke izložbe u zemlji:

Novi Sad: 1962, 1963, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977.

Beograd: 1955, 1959, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1974, 1977.

Ljubljana: 1962, 1964, 1972.

Vršac: 1977.

Zagreb: 1962, 1972.

Subotica: 1965, 1972.

Sombor: 1972, 1976.

Čelarevo: 1977.

Vrbas: 1972, 1973.

Skoplje, Zrenjanin, Vršac, Ečka, Niš, Kragujevac, Priština: 1972.

Kruševac, Kikinda, Senta, Pančevo: 1973.

Arandelovac, Ada: 1975.

Sr. Mitrovica: 1976.

Sarajevo: 1977.

Zajedničke izložbe u inostranstvu:

Amsterdam: 1966.

Brno: 1966, 1972.

Bratislava: 1967, 1973

Moskva: 1968.

Faenca: 1968.

London: 1973.

Stuttgart: 1974.

Wrocław: 1976.

Izdaje: Umetnički savet ULUV-a

Štampa: SNP OOUR »Štamparija«

Tiraž: 500 primeraka

Oslobodeno oporezivanja proizvoda i usluga na osnovu mišljenja Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu br. 413-270/75.

Radovi

1. »POLIS KOJI NIJE PRIZNAO PORAZ« tempera na platnu 110×110 sm.
2. »DIJAGONALE CRVENOG POLISA« tempera na platnu 110×110 sm.
3. »MOŽDA SVE TO I NIJE SIVO« tempera na platnu 100×80 sm.
4. »PERPETUM URBISUM« tempera na platnu 100×90 sm.
5. »GRADOVI KOJI TO I NISU« tempera na platnu 110×110 sm.
6. »SVAKO ZLO NOSI U SEBI I SVOJE DOBRO« tempera na platnu 110×110 sm.
7. »BOGINJAVA KOBRA ADMINISTRACIJE« tempera na platnu 100×123 sm.
8. »NIJE SVE CRNO ŠTO JE ŽUTO« tempera na platnu 100×90 sm.
9. »POLIS — 1« serigrafija 58×40,5 sm.
10. »BALKONI« serigrafija 65×41 sm.
11. »KAKO SMO NEKADA VESELO RASLI« Serigrafija 58×40 sm.
12. »POLIS U MAGLI SMOGA« serigrafija 64×41 sm.
13. »PROZORI MOJIH KOMŠIJA« serigrafija 67×41 sm.
14. »NIKA POLIKRATIS« serigrafija 66,5×41 sm.
15. »POLIS KOJI POLAKO UMIRE« serigrafija 66,5×41 sm.
16. »PROZORI MOJE ZGRADE« serigrafija 59×40 sm.
17. »SMOG POLAKO ULAZI I U LJUDE I U PARKOVE« serigrafija 66,5×41 sm.
18. »POLIS — 2« serigrafija 64×41 sm.

ZAŠTO JA TO TAKO VIDIM

PRELOMNA, ZA MOJE SADAŠNJE SHVATANJE SLIKE, BILA JE, ČINI MI SE, GODINA 1958.

Muzej primenjene umetnosti u Beogradu, preneo je iz Zagreba jednu divnu i za sveukupno shvatanje slike, nadasve korisnu, didaktičku izložbu moderne likovne umetnosti. Bio je to veliki praznik za nas studente Akademija likovnih i primenjenih umetnosti. Bio je to veliki praznik i za sve one koji su u likovnim umetnostima znali i mogli da pronađu svoga prijatelja i druga. Prvi put posle velikog rata, tu pred nama nalazio se čudesni Van Gog, reski Gogen, staloženi Modrijan, nemirni Modigliani i vizionarski Tatin, Delone i Kandinski. Bili su tu i večiti istraživači Pikaso i Braque, tajanstveni Kiriko i Dali, a bio je tu, pored niza i drugih velikana moderne likovne misli i MALEVIČ. KAZIMIR MALEVIČ

Veliki Kazimir Malevič.

U ukupnoj postaci ove izložbe SUPREMATIZAM niti je bio naglašen niti u ukupnoj postavci je to bilo sa merom i po svim blistavim propisima didaktike. Bila je to jedna od prvih izložbi koja je pokušala i rekao bih, uspela, da u svesti mladih generacija, te pete decenije, unese red i da prava tumačenja već tada nagomilanih »izama«. Bio je to doživljaj koji je svakome od nas dodao nešto svoje i dopunio njegovu intimno biće novim radostima.

Za mene se, međutim, od svih tih izvanredno objašnjenih velikana moderne likovne umetnosti, najviše i najjače »zalepio« MALEVIČ. Ni sam neznam zašto, ali njegov »crni kvadrat na belom fonu« me je prosto zgrabio i rekao bih, zauvek pridobio za svoj čudni i čulni rudimentirani svet slike ali i otvorio mi široke vidike spiritualnog prodiranja u svet apstraktne umetnosti. Postala mi je najednom jasnija ta »zbučka likovnog govora, ta lepota i magija govora čistih ploha, to besprimerno bogatstvo asocijacije, ta supremacija čiste i ničim »neuprljane« forme i ta neiskazana vrednost njene visprenske metafore. U meni se u tom trenutku snažno formiralo osećanje, da se nijedan drugi likovni oblik ne može tako ubedljivo i superiorno nametnuti i približiti našem unutrašnjem svetu stvari i toku misli kao SUPREMATIZAM.

Svi drugi likovni oblici bili su, i ostali za moje emotivno biće, ili lažno ilustrativni i banalni direktni ili toliko redundantni da su misaonoj strukturi slike oduzimali njen spiritualni doživljaj i srozavali je na laku zabavu i prozaičnu informaciju ili na lažnu patetiku i dramu. Njihovi deskriptivni sadržaji i oblici govorili su i suviše glasno sami za sebe i o sebi, ponavljali i ispričavali površno, po ko zna koji put, naš vizuelni svet i provocirali u nama samo poticaje drugorazrednog duhovnog sadržaja.

Suprematistička veličina Malevičeve likovne filozofije bila je za mene ne samo snažan intimni doživljaj već i presudan čin FORMIRANJA MOJE LIKOVNE VOKACIJE. Pred njegovim slikama osetio sam neki neodređeni strah, umor i iskazanost i stajao pred njema drhtavo bespomoćan. Zbunjen i izgubljen, osetio sam čudnu i neodređenu potrebu za muklim, grčevitim plaćom i smehom u isto vreme. Nikada do tada nisam u sebi spoznao tako jako i snažno uzbuđenje. Osećaj pomućene svesti klizio je kroz neko moje hiljadugodišnje vreme i prisiljavao me da, kao pod hipnozom, sve dublje i dublje uranjam u neke meni do tada nepoznate slike, koje su se pred mojim zamućenim pogledom, u čudnoj purističkoj raskoši, ritmički i slojevito, ludački okretale i izvlačile iz dubine moje svesti, da bi na kraju umirene i umorne zaustavile svoj vrtlog i besomućnu igru na »crnom kvadratu« — nestajući i topći se lelujavu i groteskno.

Bio sam zaboravio da se nalazim na izložbi. Prosto je neshvatljivo da niko od prisutnih nije primetio moj šok. Znači li to da su se sva ta druga pročišćavanja u meni završila za trenutak!? Uhvatio sam u sebi osećaj nekog unutrašnjeg poistovećenja sa likovnim stavom Maleviča, a na površini moje svesti izranjalo je u talasima i pod nekom čudnom temperaturom intimno i istinsko zadovoljstvo kao jedini trag te trenutne i snažne avanture duha.

Dugi sam niz godina dobrovoljno bio u toj vlasti Malevičevog »crnog kvadrata na belom fonu«. Na isti način uveseljavao i osmišljavao mi je život i njegov »beli kvadrat na belom fonu«. Čak, rekao bih, ovaj drugi mi je još više proširio svest o svetu, o nekakvoj višoj i »duhovnijoj« supremaciji nad duhom i vraćao me materijalnom svetu kao neprolaznom izvoru duhovnosti.

Međutim, ili što se ovaploćenje ne završava samim sobom ili zato što se jednom uznemireni osećaj mora nastaviti kroz svoju vizuelnu sadržinu, u meni se »moj Malevič« vremenom počeo raspadati a ja sam, uronjen neposrednije u sebe i svoje novo urbanizirano i ne tako romantično vreme, iz tih odpadaka počeo izgrađivati svoj novi likovni stav. I nesvesno sam nastavio traganje i iskopavanje svega što me je, u ponorima nekog mog intimnog i nedefinisanog sveta, sprečavalo da slobodno živim i dišem. Činio sam to na mahove, zaustavljajući se kao pijanac, i pod gorkim osećanjem tog unutrašnjeg tereta gurao iz sebe »svog Maleviča«, gadeći ga se i iznad svega želeći svoje oslobođenje. Tako se to ponavljalo u ciklusima. Trajanje i život-život i trajanje. Bežao sam od »svog Maleviča« i uskakao u prazne prostore nadrealista, simblista i konstruktivista, ali i užasnut primitivizmom izlazio iz njihovih natrpanih i hladnih dvorišta, bežeći natrag »svom Maleviču«.

Sada stojim uhvaćen u sopstvenoj laži o potrebi bezuslovnog bežanja. Sada vidim da sam se sklanjajući se od njega sklanjao od samog sebe i da je »moj Malevič« odavno prestao da bude moj veličanstveni nemir. Sada vidim da sam bežeći od samog sebe bežao od svoje istine sa koje je neponovljeni Kazimir samo strasno podigao zastor moje samoobmane. Sada vidim da je on bio samo moj poticaj, moja inspiracija, moje vreme i moje prokletstvo.

Sada stojim pred slikom svoje svakodnevnice i neznam da li ona odslikava mene u njoj ili nju u meni. Pomislim na 1958. godinu i na sve »druga Maleviča« kroz maglu smoga i teškog benzinskog isparenja ulice. Stojim na »zebrici« pred žmirkavim i samovoljnim semaforima i neprekidno kašljucam, kašljem i gušim se mučninom zbog tih prokletih četvoronogih čudovišta što poslušno i bezosećajno, u ludoj trci kroz vreme, dime nekom smrdljivom i belom oblacinom i uz zagušnu buku i samozadovoljno brundanje, otrče do sledeće »zebre« i sledećih semafora.

Stojim i vidim »crni kvadrat« Maleviča na ulicama moga grada i svih mojih gradova i preslikavam to na belom fonu nekada širokog i mirisnog balkanskog neba. Stojim i u sećanjima vidim čiste i bezdimne ulice mojih srbijanskih i svih mojih drugih palanki, prepune bašte šeboja i georgina i vidim čiste kućice ispred kojih su skoro u nizovima poseda le mame i bake na šamlicama uronulim u meku crvenu detelinu i šareni prkos i skoro da čujem njihov žamor koji neprestano prepriče današnji dan sa jučerašnjim i prekujućerašnjim. Stojim i vidim kako dočekuju nas decu iz vrele igre po kajsijarima, jabučarima i malinjicama iza kuća i nude nas hlebom mašču namaznim i posutim »alevom« paprikom. Stojim na »zebrici«, a da to i ne primećujem, i čekam da me zeleno svetlo prevede na drugu stranu ulice.

Uhvaćen u zamku te ulice prepune smoga i haosa ponovo se vraćam u život — onakav kakav je jedino moguć i ko zna po koji put progovaram kroz novi ciklus o toj neiskazanoj širini ulice i skučenosti duše. I ponovo — katarza. Unutrašnje zamiranje, hladan znoj i drhtaj, grčeviti plač i smeh, ludački osećaj straha i propadanja, panično hvatanje za nestvarne ivice ponora i bestelesno lebdenje nad prostorom i snom. Ponovo osećaj nepostojanja svega oko sebe i bezživotno poniranje u svoju, neku, duboku prazninu, izvlačeći iz nje svog »novog Maleviča« i svoj sopstveni spas.

Razmišljam. Možda treba podići samo krajičak tog takozvanog ništavnog pa shvatiti da ispod te stvarne nepostojanosti još živi nešto što nije upropašćeno smogom, blokovima, pištaljkom, pretnjom i vikom. Možda ispod te pokorice života možemo sebi ukrasti parče novog, lepšeg i radosnijeg života. Treba, možda, samo podići taj crni, tanki veo današnjeg sveta i ispod njega doživeti zeleno, mlado, zlatno žuto i belo prostranstvo sunca. I crveno. Možda sve i nije boginjava kobra koja svoje zle i papirne oči prijava, formulara i potvrda zabada u naša srca i duše. Možda tamo negde ispod, možda tu negde ispod, te besmislene crnine, na kojoj kao lažni kristali niču gradovi, polisi, urbisi, megapolisi i smog ima neke nade. Možda baš tu i treba potražiti novog Maleviča. Treba, možda, samo sa osećanjem nove romantike za današnji dan zadići taj krajičak nepoznatog!? Pokušajmo...

Miša Nedeljković
1977.

Studijska putovanja:

- 1952 — Minhen, Frankfurt (Zapadna Nemačka)
- 1961, 1963, 1968 — Venecija, Milano, Faenza (Italija)
- 1966 — Moskva, Lenjingrad, Talin (SSSR)
- 1967, 1969, 1973 — Bratislava (ČSSR)
- 1966, 1967, 1968, 1970, 1972 — Budimpešta (Mađarska)
- 1967, 1969, 1973 — Beč (Austrija)
- 1965, 1969, 1975, 1977 — Pariz, Strasburg (Francuska)
- 1970, 1972 — Temišvar, Bukurešt, Kostanca (Rumunija)
- 1971 — Ibica, Palma de Majorca (Španija)
- 1975 — London (Engleska)